

Bendrovė „Anykščių šiluma“ vis „žalesnė“ ir efektyvesnė

Šilumos tiekimo bendrovė „Anykščių šiluma“ per savo veiklos istoriją patyrė įvairių permainų, kurios ne visada atitiko ilgalaikes energetikos vystymo perspektyvas, deja, kurias kartais ir sunku numatyti. Viena tokių reformų padaryta Anykščių savivaldybėje – tai bandymas dalinai decentralizuoti šilumos gamybą ir tiekimą, grupiniuose šilumos punktuose įrengiant dujines katilines. Argumentai buvo aiškūs – siekta sumažinti šilumos perdavimo nuostolius, atsisakant šilumos tiekimo magistralinių vamzdynų, dujiniai katilai dirba be personalo, mažoms katilinėms nereikalaujama turėti rezervinį kurą ir t.t. Įmonė šiai reformai įgyvendinti pasiskolino keliolika milijonų litų ir investavusi tikėjosi taip su efektyvinti šilumos tiekimą. Deja, greitai optimizmas išblėso, kai 2007-2012 metais labai išaugo gamtinių dujų kainos, o neturint joms alternatyvos teko apmokėti kelis kartus didesnes išlaidas kurui, negu už tuo metu jau pradėtą masiškai naudoti biokurą. Tačiau jau padarytas investicijas ir joms panaudotus kreditus reikėjo sugrąžinti, o biokuro katilo vietoje mažo dujinio katiliuko nei lengvai, nei pigiai neįrengsi. Tad dabartinei bendrovės administracijai, vadovaujamai direktoriaus Dainiaus Šiaučiuo, tenka spręsti nelengvus uždavinius, keičiant importuojamą iškastinį kurą į vietinius atsinaujinančius išteklius – biokurą.

Neseniai įmonėje „Anykščių šiluma“ lankėsi Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) prezidentas Valdas Lukoševičius ir vyriausias specialistas Mantas Paulauskas, kurie apžiūrėjo pagrindinius įmonės objektus, susipažino su naujausiomis investicijomis, su vadovybe aptarė įmonės ir visos Lietuvos šilumos ūkio tolimesnes vystymo perspektyvas. Anykščių patirtis aktuali, vertinant dabartinės Energetikos ministerijos planus visuotinai Lietuvoje elektrifikuoti šildymą, kiekviename pastate įrengiant šilumos siurblius. Akivaizdu, kad jau turint efektyviai veikiančią centralizuoto šildymo infrastruktūrą, neverta jos tiesiog atsisakyti, darant milžiniškas investicijas į alternatyvų šildymą. Juo labiau, kad tam loginio pagrindo nėra. Net jeigu pasigamintume pakankamai nuosavos elektros, jos panaudojimas daug prasmingesnis transporte ar pramonėje. Tuo tarpu žemos temperatūros šildymui galima panaudoti ne tik miško kirtimo atliekas, bet ir liekamąją ar aplinkos šilumą, kurios ištekliai neriboti. Be to jau veikiančias ir „žalią“ energiją tiekiančias centrinio šildymo sistemas reikia kuo efektyviau panaudoti, o ne „apkarpyti“, jas ignoruojant. Kaip rodo skaudūs patirtis, už klaidingus ir nepamatuotus politikų sprendimus skaudžiai moka vartotojai.

LŠTA atstovai apžiūrėjo naujausią „Anykščių šilumos“ investiciją – automatizuotą biokuro katilinę, šildančią Svėdasų miestelį. Čia sumontuotas Šiauliuose veikiančios bendrovės „Kalvis“ pagamintas medienos skiedrą naudojantis 950 kW galios vandens šildymo katilas su pagalbinėmis sistemomis. Katilinė pritaikyta darbui be personalo, todėl eksploataciniai duomenys perduodami į centrinę įmonės pultą Anykščiuose. Pasiteiravus, kokie dažniausiai pasitaiko nesklandumai katilinėje, dėl kurių tenka važiuoti į vietą, įmonės vyriausias inžinierius Arvydas Valiulis paminėjo medienos skiedros kokybės nesilaikymą. Nors perkamas aukščiausios kategorijos SM1 biokuras, tačiau ir jame pasitaiko per didelių gabaritų šakų, šaknų ar kitų priemaišų, kurios trukdo sklandžiam transporterių darbui. Siekiant sumažinti šios problemos pasekmes, pagrindinis biokuro transporteris tarp kuro sandėlio ir katilo juostinio tipo, o tarpinio bunkerio konstrukcija tokia, kad sulaiko didesnius medienos gabalus, kad jie nepatektų į sraigtinį transporterį, tiekiantį skiedrą į kūryklą. Vizualinei kontrolei bunkeryje įrengta nuotolinė kamera, pagal kurios informaciją galima planuoti apsilankymą šioje katilinėje.

Kalvio katilas Svėdasų katilinėje

virtotojams, nes panašaus dydžio įmonėse mokama ir 10-12 ct/kWh, pagal VERT skelbiamą informaciją. Įmonė aktyviai sprendžia susikaupusias problemas ir ieško naujų sprendimų, tikėdamiesi ES paramos, kuri turėtų būti prieinama 2024 metais.

„Anykščių šiluma“ vadovai pasidžiaugė katilo eksploatacinėmis savybėmis. Jo galios reguliavimas labai platus, pats sustoja ir pasileidžia, todėl vienas katilas gali patenkinti įvairius šilumos poreikius, kintant klimatinėms sąlygoms arba esant valandiniam svyravimui paros bėgyje. Kaip atsarginis šilumos šaltinis katilinėje įrengtas ir skystojo kuro katilas, kuris pasileidžia automatiškai, sustojus pagrindiniam biokuro katilui. Įmonės vadovas Dainius Šiaučiulis pasidžiaugė, kad Svėdasų katilinės įrangą pavyko nupirkti santykinai pigiai – viso projekto vertė nesiekė 300 000 EUR. Dalimi prie šio projekto orisidėjo Anykščių rajono savivaldybė. Direktorius paminėjo, kad pakeitus rankinio kūrenimo katilą Svėdasuose automatinium, dabar „Anykščių šilumos“ taikoma kaina padengia šilumos tiekimo sąnaudas šiame miestelyje. Kartu įmonės vadovai atkreipė LŠTA dėmesį, kad kai kurie galiojantys teisės aktai kelia nepagrįstai didelius reikalavimus tokioms mažoms katilinėms ir tai išbrangina jų sąnaudas.

Bendrovės „Anykščių šiluma“ kuro struktūroje gamtinių dujų dalis siekia tik kiek daugiau negu 10 %. Tai didelis pasiekimas, žinant įmonės istorijos vingius. Gruodžio mėnesį įmonės taikoma šilumos kaina 9,6 ct/kWh yra palanki